

Viljandi Muusikakool

Õppekava

2023

I Üldsätted

- 1) Viljandi Muusikakooli õppekava määrab kindlaks Viljandi Muusikakooli õppe- ja kasvatustegevuse alused.
- 2) Viljandi Muusikakooli õppekava sätestab kooli:
  - õppe- ja kasvatustöö eesmärgid ning põhimõtted;
  - pädevused;
  - õppe- ja kasvatustöö korralduse;
  - tunnijaotusplaani;
  - hindamise üldalused;
  - ainevaldkonnad ja õpetatavad ained;
  - tingimused ning nõuded õppeetappide ja kooli lõpetamise kohta.
- 3) Viljandi Muusikakooli õppekava lahutamatud osad on ainekavad, milles sätestatakse õpilase arengut toetava aineõpetuse eesmärgid, õppe sisu ning õpiväljundid kooliastmeti.
- 4) Õppetöö toimub eel-, nooremas-, vanemas- ja lisaastmes.
- 5) Õppetöö toimub õppekava alusel.

II Üldosa

1. Viljandi Muusikakooli õppe- ja kasvatustöö eesmärgid
  - 1) Viljandi Muusikakooli ülesandeks ja eesmärgiks on laste ja noorte loomevõimete avastamine ja kavakindel arendamine, õpilase isiksuse mitmekülgse arengu toetamine, professionaalse muusikahariduse õpeks ettevalmistuse andmine ning kohaliku kultuurielu edendamine Eesti kultuuritraditsioonide alusel.
  - 2) Õppe- ja kasvatustöö eesmärgiks on aidata kaasa isiksuse arengule, kes:
    - juhindub oma valikutes ja tegudes eetika alusväärtustest;
    - suhtub heasoovlikult kaasinimestesse, austab nende vabadust ja väärikust;
    - oskab oma tegevust eesmärgistada, kavandada ja hinnata;
    - on motiveeritud õppima ja oskab õppida;
    - oskab valida, otsustada ja vastutust kanda;
    - soovib ja oskab teha konstruktiivset koostööd;
    - mõtleb kriitiliselt, loovalt ja süsteemselt, on avatud enesearendamisele ja elukestvatele õppele;
    - arendab aktiivse muusikalise tegevuse kaudu muusikataju ja loovust
    - tunneb ja austab oma rahva kultuuri, omab ettekujutust ja teadmisi maailma eri rahvaste kultuuridest, suhtub neisse eelarvamustevabalt ning lugupidavalt.

2. Pädevused

1) Pädevus on teadmistel, oskustel ja väärtushinnangutel põhinev suutlikkus muusikavaldkonnas tulemuslikult toimida.

2) Pädevused on:

- õpipädevus - suutlikkus organiseerida õpikeskkonda, planeerida õppimise protsessi ja seda jälgida; suutlikkus mõista, et õppimine on tema enda tegevuse tulemus;
- suhtlemispädevus - võime töötada erinevates kollektiivides, aktsepteerida inimestevahelisi erinevusi ja nendega arvestada;
- ettevõtlikkuspädevus - püstitada eesmärke, võtta initsiatiivi;
- suutlikkus mõista muusikakultuuri erinevaid nähtusi, tunda ja teada muusikaajaloo tähtseid;
- oma põhiinstrumendi mänguoskuse omandamine õppekavas ettenähtud tasemel;
- suutlikkus kriitiliselt hinnata oma pillimängu taset, kõlakvaliteeti ja esteetilist mõju kuulajatele;
- muusikateoreetilised teadmised õppekavas ettenähtud mahus ja tasemel;
- digipädevus- muusikaga seotud digitaalsete vahendite kasutamise oskus

3) Pädevused kooliastmeti:

Noorema astme pädevused.

Õpilane:

- on omandanud põhilised pillimänguvõtted
- on omandanud koosmänguks vajalikud pillimängu- ja noodilugemise oskused
- oskab seostada omandatud muusikateoreetilisi teadmisi pillimänguga
- on võimeline esinema solistina ja kollektiivi liikmena
- oskab harjutada eesmärgistatult

Vanema astme pädevused.

Õpilane:

- on omandanud muusika esitamiseks vajaliku instrumendikäsitlemise oskuse
- tunneb noodikirja
- mõtleb loovalt
- omab muusikalist eneseväljendusoskust ja esinemisoskust
- oskab teadlikult jälgida ja teadvustada oma nõrkusi ja tugevusi
- oskab iseseisvalt töötada
- on omandanud kollektiivis töötamise oskuse
- oskab eristada erinevate ajastute muusikat

3. Viljandi Muusikakooli õppetöö kujundamise põhimõtted

Viljandi Muusikakool lähtub õppetöö kujundamisel järgnevast:

- 1) tagab õpilastele võimaluse õppida võimetekohasel õppekaval;
- 2) arvestab õppekorralduses ja õppesisu valikul ealisi ja individuaalseid iseärasusi;
- 3) arvestab õpilaste vajadusi ja huvisid, sealhulgas lapsevanemate ettepanekuid;
- 4) teeb oma tegevuse korraldamisel koostööd õpilaste, lapsevanemate või eestkostjate (edaspidi lapsevanemate), õpetajate, kohaliku omavalitsuse, paikkonna riigiasutuste ja ettevõtete, teiste õppe- ja kultuuriasutuste ning kodanikuühendustega;
- 5) annab õpilasele vajalikud oskused tegutsemiseks muusika valdkonnas nii üksikisikuna kui kollektiivis ja lähtuvalt õppekavast võimaluse jätkata muusikaõpinguid järgmises haridusastmes.

4. Koostöö lastevanematega

Kool:

- 1) teavitab lapsevanemaid jooksvalt õpilase arengust, õppeedukusest ja koolis toimetulekust ning vajadusel õpilase tervislikust seisundist;
- 2) kaasab lapsevanemaid koolielu puudutavate otsuste tegemisse;
- 3) nõustab lapsevanemaid õpilase iseseisva õppimise juhendamiseks.

III Kooli õppetegevuse ülesehitus

1. Kooliastmed ja õppesuunad

Kooliastmed:

- eelaste;
- noorem aste (algõpe, II-IV õppeaasta);
- vanem aste (V-VII õppeaasta);
- lisaaste.

Õppesuunad:

- stuudioõpe: pillistuudiod, orkestri-ja ansambliõpe (lisaastmes);
- algõpe;
- põhiõpe;
- süvaõpe;
- täiskasvanute õpe.

2. Õppeaasta, õppetund ja koormus

- 1) Õppetöö kestab 35 õppenädalat. Koolivaheajad määratakse koolipidaja või Haridus- ja Teadusministeeriumi poolt.
- 2) Õppeperiood jaguneb kolmeks trimestriks. Õppekorralduse arvestuslik ühik on õppetund, mille pikkuseks on 45 minutit.
- 3) Õppetöö peamiseks vormiks on õppetund, kuid õppetöö võib toimuda ka teistes õppevormides (nt. õppekäik, kontsert, proov, projektitöö, projektinädal, e-õpe, õppepäev, iseseisev töö jms).
- 4) Koolis toimuv õppetöö on korraldatud regulaarse tunniplaani alusel ning teatud ainetes perioodiõppena.

3. Õppetöö korraldus eelastmes

- 1) Eelastmes on põhitaotlusteks õpilase kohanemine koolieluga ning valmisoleku kujunemine edasisteks muusikaõpinguteks.
- 2) Eelastmes keskendutakse:
  - muusikaliste võimete ja oskuste arendamisele;
  - suhtlemis- ja koostööoskuste omandamisele;
  - kõlbeliste tõekspidamiste ja heade käitumistavade tundmaõppimisele ning järgimisele.
- 3) Eelastmesse võetakse õpilased lapsevanema avalduse alusel vastuvõtukatseteta.
- 4) Õpitegevuse käigus selgitatakse välja õpilase muusikalised eeldused ja antakse suuniseid pilli valikuks.
- 5) Eelastme rühmatunnid toimuvad vastavalt tunnijaotusplaanile 1 õppetund nädalas (kaks korda 0,5 tundi või 1 õppetund korraga).
- 6) Vastavalt lapse ja -vanema soovile ning kooli võimalustele saab eelastmes taotleda ka pillitundi, mille õppetasu kinnitab Viljandi Linnavalitsus.
- 7) Vastavalt lasteaegade soovile ning kooli võimalustele viiakse eelastme rühmatunde läbi ka lasteaedades.

4. Kooli sisseastumine

- 1) õpilased võetakse Viljandi Muusikakooli lapsevanema avalduse ja vastuvõtukatsete alusel. Vastuvõtukatsete korraldamiseks moodustatakse vastuvõtukomisjon, kuhu kuulub vähemalt 5 õpetajat;

2) Vastuvõtukatsed koosnevad neljast komponendist, mida hinnatakse 10 palli skaalal ning mille tulemuste summeerimisel arvutatakse välja keskmine hinne. Hinnatakse järgnevaid komponente:

- laulmine;
- rütm;
- helide järelelaulmine;
- muusikaline mälu.

3) Vastuvõtukomisjoni ettepanekul on õpilasel võimalus alustada õpinguid algõppe või stuudioõppe suunal.

5. Õppetöö korraldus nooremas astmes.

1) Noorem aste jaguneb algõppeks ja II-IV õppeaastaks.

2) Algõpe kestab 1-2 aastat sõltuvalt lapse arengust ja õppekava täitmisest.

3) Peale algõppe läbimist jätkub õppimine põhi- või süvaõppe suunal.

4) Soovituse süvaõppe suunal jätkamiseks teeb õppenõukogu.

5) Lapsevanemal on soovi korral õigus valida süvaõppe asemel põhiõppe või stuudioõppe suund.

6) IV õppeaasta lõpeb hindelise arvestusega põhipillis ja tasemetöoga solfedžos.

6. Õppetöö eesmärgid ja tunnijaotusplaan nooremas astmes

- muusika õppimise harjumuste ja –oskuste kujundamine;
- muusikaliste oskuste ja võimete (pillimäng, laulmine, noodiõpetus, koosmäng, rütmika, improvisatsioon, muusikaline kuulmine ja mälu) arendamine;
- muusikaalaste teadmiste (stiilid, žanrid, vormid, pillid, terminid, ajalugu, heliloojad jm) omandamine.

Algõppe tunnijaotusplaan:

	Algõpe
Põhipill	2*
Solfedžo	2
Lisapill **	0,5

* tunni pikkus 0,5 õppetundi

** laulu eriala õpilastel lisaks pilliõpe

Põhiõppe tunnijaotusplaan:

	II kl	III kl	IV kl
Põhipill*	1-1,5	1-1,5	1-1,5
Solfedžo	1	1	1
Koosmusitseerimine	0,5- 1	0,5- 1	0,5- 1
Lisapill**			0,5- 1

* laulu eriala puhul 1 tund laulu, 0, 5 tundi pilliõpet

** vastavalt kooli võimalustele ja õpilase soovile nii individuaal- kui rühmaõppe vormis, soovituslikult alates IV klassist

Süvaõppe tunnijaotusplaan:

	II kl	III kl	IV kl
Põhipill*	1,5-2	1,5-2	1,5-2
Solfedžo	2	2	2
Koosmusitseerimine	0,5- 1	0,5- 1	0,5- 1
Lisapill**			0,5- 1

* laulu eriala puhul 1,5 tundi laulu, 1 tund pilliõpet

**vastavalt kooli võimalustele ja õpilase soovile nii individuaal- kui rühmaõppe vormis, soovituslikult alates IV klassist

7. Õppetöö korraldus vanemas astmes ja kooli lõpetamine

- 1) Vanemas astmes toimub õppetöö süva- või põhiõppekava alusel.
- 2) Lapsevanema avalduse alusel on võimalik valida süvaõppe asemel põhiõppe või stuudioõppe suund. Põhiõppest süvaõppesse ülemineku ettepaneku teeb õppenõukogu.
- 3) Vanem aste lõpeb pilli- ja solfedžoeksamiga.
- 4) Õppekava läbinud ja eksamid positiivselt sooritanud õpilastele väljastatakse muusikakooli lõputunnistus koos hinnetelehega

8. Õppetöö eesmärgid ja tunnijaotusplaan vanemas astmes.

- muusikaliste oskuste ja võimete (pillimäng, laulmine, noodiõpetus, koosmäng, rütmika, improvisatsioon, muusikaline kuulmine, muusikaline mälu) arendamine;
- muusikaalaste teadmiste (stiilid, žanrid, vormid, pillid, terminid, ajalugu, heliloojad jm) omandamine;
- loominguliste võimete arendamine;

Põhiõppe tunnijaotusplaan:

	V kl	VI kl	VII kl
Põhipill*	1-1,5	1-1,5	1-1,5
Solfedžo	1	1	1
Muusikalugu	1	1	1
Koosmusitseerimine	0,5- 2	0,5- 2	0,5- 2
Lisapill**	0,5-1	0,5-1	0,5-1

* laulu eriala puhul 1 tund laulu, 0, 5 tundi pilliõpet

** vastavalt kooli võimalustele ja õpilase soovidele nii individuaal- kui rühmaõppe vormis

Süvaõppe tunnijaotusplaan:

	V kl	VI kl	VII kl
Põhipill*	1,5-2	1,5-2	1,5-2
Solfedžo	2	2	2
Muusikalugu	1	1	1
Koosmusitseerimine	0,5-2	0,5-2	0,5-2
Lisapill**	0,5-1	0,5-1	0,5-1

* laulu eriala puhul 1,5 tundi laulu, 1 tund pilliõpet

** vastavalt kooli võimalustele ja õpilase soovile nii individuaal- kui rühmaõppe vormis

9. Õppetöö korraldus stuudioõppes

- 1) Õpilased võetakse stuudioõppesse lapsevanema avalduse ja vastuvõtukatsete alusel
- 2) Stuudio õppevorm on rühmatöö ansamblimängu vormis
- 3) Stuudioõppes toimub kaks õppetundi nädalas, millest üks võib olla ka orkestritund
- 4) 7. õppeaasta lõpus väljastatakse pillistuudio õpilastele muusikakooli stuudioõppe lõputunnistus. Pillistuudio õpilased saavad soovi korral jätkata õpinguid lisaastmes kuni keskhariduse omandamiseni.
- 5) Pilliõpetaja soovitusel, lapsevanema soovivalduse ja musikaalsuskatsete alusel on võimalik stuudioõpilane viia üle algõppekavale.

10. Õppetöö korraldus lisaastmes

10.1 Õppetöö korraldus individuaalõppe suunal

- 1) Individuaalõppe suunale võetakse õpilasi vastu avalduse ja muusikakooli lõputunnistuse alusel.
- 2) Õppetöö toimub individuaalõppekavade alusel.
- 3) Õppetöö eesmärk on jätkata õpilase muusikaliste oskuste arendamist harrastusmuusikuna või valmistada õpilast ette muusikaõpinguteks järgmises haridusastmes.
- 4) Õppetasu arvestamine toimub individuaaltundide arvu alusel:
0,5 – 1 pilli-või laulutundi nädalas arvestatakse põhiõppe õppetasu printsiibil, alates 1,5 individuaaltunnist nädalas arvestatakse süvaõppe õppetasu printsiibil.
- 5) Lisaastmes jätkamiseks tuleb iga õppeaasta lõpus esitada avaldus.

Põhipill	0,5 -1
Koosmusitseerimine	2-8
Lisaaaine, lisapill	0,5-1
Muusikateoreetilised ained	1

Kõiki õppeaineid, v.a koosmusitseerimine, saab õppida vastavalt õpilase individuaalsele õppekavale ja kooli võimalustele

10.2 Õppetöö korraldus orkestri- ja ansambliõppe suunal

- 1) Orkestri-ja ansambliõppe suunale võetakse õpilasi vastu avalduse ja muusikakooli lõputunnistuse alusel.
- 2) Õppetöö toimub orkestrite ja ansamblite tööplaani alusel
- 3) Õppetöö eesmärk on jätkata õpilase muusikaliste oskuste arendamist harrastusmuusikuna või valmistada õpilast ette muusikaõpinguteks järgmises haridusastmes.

11. Õppetöö korraldus täiskasvanuõppes

- 1) Täiskasvanuõppesse võetakse õpilasi vastu avalduse alusel ja vastavalt kooli võimalustele.
- 2) Õppetöö toimub individuaalõppekavade alusel.

IV Koosmusitseerimine

Oluline osa õppe- ja kasvatustöös on koosmusitseerimine erinevates ansamblites ning orkestrites.

Koosmusitseerimise olulisemad eesmärgid on:

- õpilaste motiveerimine pilliõpingutes;
- koostööoskuste arendamine;
- muusikalise kuulmise arendamine;
- noodilugemisoskuse arendamine;
- intonatsiooni ning kõlakvaliteedi kujundamine;
- erineva ansambli- ja orkestrirepertuaari tundmaõppimine;
- erinevate muusikastiilide tundmaõppimine;
- kohaliku kultuurielu rikastamine;
- Eesti kultuurielu rikastamine;
- laulupeoliikumises osalemine

Kollektiive moodustatakse vastavalt kooli võimalustele ja vajadustele.

V Lisaaine, lisapill

1. Lisaainete ja lisapilli eesmärk on täiendada ning mitmekesistada omandatavat muusikalist haridust.
2. Lisaaineid ja lisapilli on võimalik valida vastavalt kooli võimalustele ja õpilase soovile nii individuaal- kui rühmaõppe vormis, soovituslikult alates IV klassist.
3. Lisaainete ja lisapilli sooviavaldused tuleb esitada õppeaasta lõpus.

VI Hindamine, hinnangu andmine

1. Hindamise ja hinnangu andmise eesmärgid on:
  - innustada ja suunata õpilast sihikindlalt ja teadlikult õppima;
  - toetada õpilase positiivse ja adekvaatse enesehinnangu ning eneseanalüüsisioskuse kujunemist
  - suunata õpilast oma tegevust kavandama ja hindama;
  - teavitada õpilast, lapsevanemat, õpetajaid ja kooli juhtkonda õpilase õppeedukusest.
2. Hindamine ja hinnangute andmine toimub kõikides õppeainetes.
3. Viljandi Muusikakooli hindamise põhimõtted ja kord on sätestatud Viljandi Muusikakooli hindamisjuhendis.

VII Traditsioonilised sündmused

Traditsiooniliste sündmuste eesmärgiks on:

- mitmekesistada õppeprotsessi;
- arendada õpilase esinemisoskust;
- pakkuda erinevaid ühiseid koosmusitseerimise võimalusi õpilastele, õpetajatele ja lastevanematele;
- tutvustada avalikkusele Viljandi Muusikakooli tegevust;
- hoida kooli omapära ja identiteeti;
- rikastada kohalikku ja Eesti kultuurielu;
- teha koostööd teiste institutsioonidega (lasteaiad, põhikoolid, huvikoolid, gümnaasiumid, kultuurikeskused, TÜ Viljandi Kultuuriakadeemia, kohalikud omavalitsused jm)

Viljandi Muusikakooli traditsioonilised sündmused:

- suvepalade kontsert;
- orkestri- ja koorilaagrid;
- heliloojatele pühendatud kontsert-etendused;
- jõulukontserdid Viljandi kirikutes;
- koolijazz-jazzikool;
- improvisatsiooni ja omaloomingukonkursid;
- kooli sünnipäeva tähistamine;
- I klassi kontsert;
- kontserdid Viljandi lasteaedades;
- lahtiste uste päev;
- kevadkontsert;
- õpilaskontserdid;
- projektinädal;
- rahvusvaheline muusikapäev 1. oktoobril;
- õpetajate päev
- Suurjooks ümber Viljandi järve 1.mail
- Hansapäevad
- Viljandimaa laulu-ja tantsupidu

VIII Muusikakoolis õpetatavad ained ja pillid

Klaveriosakond – klaver, rütmimuusika klaver, klaveristuudio, klavessiin, orel;

Keelpilliosakond – viiul, pärimusviiul, vioola, tšello, kontrabass;

Puhkpilli- ja löökpilliosakond – eufonium, fagott, flööt, klarnet, löökpillid, metsasarv, oboe, plokklööd, saksofon, torupill, tromboon, trompet, tuuba, puhkpillistuudio, löökpillistuudio;

Näppepillide ja akordioniosakond – basskitarr, akordion, lõõts, karmoška, kannel, kandlestuudio, kitarr, harf;

Muusikateoreetiliste ainete osakond – muusikalugu, solfedžo, helitehnoloogia, helilooming;

Laul – laul, hääleseade, koorijuhtimine;

Muusikakollektiivid – VMK (Viljandi Muusikakooli) mudilaskoor, VMK noorema astme kandleansambel, VMK vanema astme kandleansambel, VMK noorema astme puhkpilliorkester, VMK vanema astme puhkpilliorkester, VMK noorema astme keelpilliorkester, VMK vanema astme keelpilliorkester, Viljandi Noorte Sümfooniaorkestri koor, Viljandi Noorte Sümfooniaorkester, VMK pärimusansamblid